

**Твърде сме
бедни,
за да ги
плащаме.**

**Благодарим
Ви,
г-н Илчев**

ТАКСИТЕ ОТНОВО СЕ ВДИГАТ!

За поредна година университетите излязоха с предложение за повишаване на таксите за обучение, този път повишенията са между 5 и 20%.

Софийски университет:

* право, социология, филология, история, философия, психология, обществени комуникации и политически науки от 462 лв на 500 лв.

* математика, информатика, инженерни специалности и природни науки от 664 на 750 лв

* педагогическите и икономическите специалности от 289 лв на 340 лв

УНСС:

* икономика, администрация и управление от 289 лв на 346 лв

* право, социология, политически науки и обществени комуникации от 462 лв на 554 лв

Пловдивски университет:

* право, филология, история, философия, психология, политически науки и социални дейности от 440 лв. за редовно и 320 за заочно обучение съответно на 500 лв и 380 лв

* математика, информатика и природните науки от 500 лв на 580 лв

Русенски университет:

* информатика, инженерство, транспорт и природни науки от 390 лв на 480 лв

* педагогика и икономика в от 285 лв на 346 лв

Това се предлага в условията на криза, когато пазарът на труда постоянно се свива, работните заплати са замразени и все повече студенти отпадат от системата на висше образование по финансови причини. А ректорът на СУ И. Илчев, например, обеща да не вдига таксите, но ето че и той иска ние да изплащаме липсващите в бюджетите на университетите средства! Миналогодишните протести срещу орязването на парите за образование бяха започнати от студентите. Тогава ректорът Илчев се включи и „яхна вълната”, а сега плюе върху тези протести, плюе върху подкрепилите ги студенти! Както пише вестник „Сега”, „Макар последна дума за таксите да има правителството, то няма законова възможност да отхвърли исканията на вузовете. Очаква се решението да бъде прието в близките дни”.

Ако ние не защитим правото си на образование, няма кой. Ако не се противопоставим срещу това нагло посегателство върху финансовите ни възможности да учим сега, утре вече ще е късно!

**НЕ НА УВЕЛИЧЕНИЕТО НА ТАКСИТЕ!
ДА НА ОБЩОДОСТЪПНОТО ОБРАЗОВАНИЕ!**

„Призив”

Защо безплатното образование е предпоставка за качество?

Започвам този текст с ясното съзнание, че още самото заглавие ще прозвучи еретично на тези, които мислят, че по-скъпо задължително означава и по-добро. Любимото занимание на някои хора е да обясняват как килограм качествен колбас не може да е 3 лв, но ако е три пъти по-скъп, тогава трябва да е добър. Елементарната логика говори за друго - ако човек поиска, може и на него да сложи баснословна цена и да претендира за високо качество. Спирам дотук, защото сметките взеха да стават твърде бакалски, а все пак ще говорим за висше образование. За съжаление, все по-често, когато се говори за него, то е на някакво бакалско ниво, приравняващо едно човешко право до \$тока.

Нека се абстрахираме и от клишета като „безплатно=безпарично” и „безплатен обяд няма”. Разбира се, че няма такъв – говорим за това студентите да не заплащат такси за обучение, а не, че някой ще им преподава без да получава възнаграждение. Издръжката на всеки един студент се покрива от държавна субсидия, която под предтекст, че е недостатъчна, в разрез с Конституцията, бива допълвана от студентски такси.

През 1995 г. в България се въвеждат такси (тогава се приема законовата уредба за тях, а на практика са въведени 1999 г. – бел.ред.) за висше образование, които от година на година растат, паралелно с това качеството на образованието спада. Недостатъчното финансиране от страна на държавата довежда до раздуването на приема във висшите учебни заведения и превръщането на висшето образование в лукс. Университетите са склонни да приемат на килограм, само и само да влизат повече пари

в тях, въвежда се и платено обучение. Нормално е тогава, акцентът да пада върху търсенето на пари, а не върху предлагането на качествено обучение. Цедката, през която минават бъдещите висшисти, трябва да е проверка на знанията и уменията, а не пребъркване на джобовете им. Образователен, а не имуществен ценз. Обаче се получава точно обратното – талантливият, но със скромни финансови възможности, бива пренебрегван за сметка на платежоспособния. За единия вратите са широко отворени, а за другия – само ако намери пари. По тази логика, входът на университета направо може да стане не приеман изпит, а явно или тайно наддаване за всяко място. Най-достойните ще са тези, които се изръсят най-много, а не тези със солидна образователна основа. Лекар, който не е посещавал занятия, защото е ходил да мести кашони, за да учи, и лекар, който си е платил, за да влезе или излезе – ще отидете ли при някого от двамата? Имущественият ценз е предпоставка за такива явления.

В противовес на това, безплатното за студента образование, е предпоставка за качество. Ако паричните въпроси бъдат изхвърлени от съзнанието на академичната общност, то и студентите, и преподавателите ще се концентрират върху обучението. Това, което трябва да занимава обучаващи и обучавани е учебният процес, а не откъде да намерят пари за него. Процес с осигурени база, практики и лабораторни изследвания, и достойно заплащане на преподавателския труд, за да не се допуска изнудване на студенти и „преподавателски туризъм”.

Студенти отсъстват от занятия, защото им се налага да работят, за да покриват издръжката си, а накрая на деня са прекалено уморени, за да прочетат нещо - тогава за какво качество говорим? Дори и да не отсъстват от занятия, студентите трябва да имат свободно време и да учат, но и да почиват. Както работещият има право на отдых, такава има и студентът, защото неговото задължение е да учи. А ако е и заслужил стипендия – си е негова работа, как ще я похарчи – дали за екскурзия, книги или кафене. Да не говорим, че на разговор на маса, особено при хуманитаристите, често се раждат големите идеи. Вече ако не покрива образователните изисквания – или да ги покрие, или да си ходи. Не да бъде коткан като добър клиент, за да си получи по-бързо стоката и да дойде ред на следващия клиент.

А откъде ще дойдат средствата за такова обучение е съвсем друга тема. Дали държавата ще спре да разхищава средства за глупости и ще прекрати корупционните практики. Или ще спре да финансира военни мисии и налагането на полицейщина – това е въпрос на едно мъдро управление, за което образованието и науката са действителен приоритет.

В. Д.

Висшето образование в България - скъпо, но лошо

Увеличаването на тавана за таксите окончателно разми логиката на финансиране на висшите училища

Българските университети може да не присъстват в международните класации за качество на образование, но са на път да се класират в Топ 10 на най-скъпите висши училища в Европа.

И най-беглият поглед към сравнителни данни за таксите за обучение в Европа показват, че бедните български студенти съвсем не плащат евтино за висшето си образование. При таксите за международни студенти – белег за престиж на университета, картината е откровено смехотворна.

С 3000 евро годишна такса за най-евтините специалности българските висши училища направо убиват и малките си шансове да привлекат някой чуждестранен

студент извън клиентите за бърза и фиктивна диплома. Ако въобще можем да си представяме България като образователна дестинация.

Тази година университетите отново поискаха увеличение на таксите и решиха, че могат да прехвърлят тежестта на кризата върху студентите. Висшите ръководства се оправдават с намалената от държавата субсидия за издръжка на един студент и са решили да си я избият от учащите – сякаш никакви обстоятелства никога не биха могли да ги принудят да стегнат бюджетите си. Новото увеличение окончателно помита пожеланието в конституцията, че при определени условия висшето образование в България е бесплатно.

Ако у нас има студенти, този скок не би трябвало да се случи. Уви, студентската позиция надали ще е особено членоразделна. Напоследък официалните й изразители - националното представителство на студентските съвети, изпитва голямо удоволствие да пие кафе с просветния министър. Как институциите оправдават твърдението, че образованието у нас все пак е бесплатно?

340 лв. минимална годишна такса за най-евтините специалности поискаха университетите тази година срещу 289 лв. м.г. Скъпите специалности като спорт, изкуства, медицина взимат около 1000 лв. на година. Така нещо, за което се твърди, че е бесплатно, за 4 години струва на студентите до 4000 лв. Ако са решили да следват и в магистърска програма, сумата скача. За тези такси отдавна не може да се твърди, че не представляват финансово затруднение и не ограничават достъпа до висше образование.

Не може да се твърди и че цената е ниска на фона на университетите в Европа. Таксите за следване са въведени само в част от европейските държави, а отсъствието им е допълнителен мотив за студентска мобилност. Такси продължава да няма в голяма част от скандинавските страни, няма и в държави, с които по-лесно можем да се сравняваме като Унгария и Гърция. Дори и в държави, в които има такси, събираните суми нерядко са по-ниски от таксите в България. Годишната такса за обучение във Франция в момента е 174 евро, в Чехия се плаща само регистрационна такса.

Най-убедителното доказателство, че висшето образование не е бесплатно, фигурира в закона за висшето образование. Според последните му антикризисни редакции студентските такси могат да достигат до 50% от издръжката на обучение. 50% такса спрямо разходите няма как да мине като бесплатно обучение. До миналата година таванът бе 33%.

Увеличаването на тавана за таксите окончателно разми логиката на финансиране на висшите училища. По закон държавата отпуска издръжка на 1 студент, която предполагаемо трябва да покрива разходите за обучението му, а студентът доплаща такса до 50% от тази субсидия. Така излиза, че разходите на университетите за 1 студент се заплащат на 150%.

Наред с това кризата онагледя, че с издръжката за обучение може да се случва всичко. Поради липсата на средства субсидията за 1 студент бе намалена от 866 на 693 лв., сякаш разходите са се изпарили. За да не доведе това до падане на позволените студентски такси, които са процент от издръжката, участието на студентите бе увеличено до 50% от сумата. И едното, и другото е пълна имитация на политика.

На фона на постоянно поскъпващото бесплатно висше образование платеното обучение за определена част от обучаваните студенти в държавните университети започва да звучи все по-приемливо. Отколешната мечта на университетите да се върнат към времената на платеното обучение, когато инкасираха големи приходи от ударно увеличаващите се студенти, звучи смешно на фона на демографската криза и отлива на студенти към по-престижни, а напоследък и по-евтини висши училища, но ректорите си я харесват. Уви, и този разговор при липсата на какъвто и да е било опит за анализ на случващото се във висшето образование е невъзможен.

Пътеводител в Студентски град

Студентски град е изключително посещавана и желана туристическа дестинация. Това, което привлича посетителите в китния софийски квартал, е невероятната смесица от красива природа и екстремни изживявания. Искате ли да наминете? Ето още подробности!

За начало е хубаво да знаете, че едно от най-големите удоволствия е да се скитате из междублоковите пространства. Там вродените Ви сетива на откриватели ще се изострят, защото можете да попаднете на какво ли не – от изхвърлени гардероби, през обувки, та чак до буркани с неизвестно съдържание. Недоброжелателите казват, че това е мръсотия...долна инсинуация! Когато туристи минават през фонтан, оставят в него монети, нали? А когато студенти минават през Студентски град, оставят част от душата, общежитието и дори остатък от храната си (предимно опаковката, но жестът е важен). Най-добре е да дойдете през есента, когато има силни ветрове. Тогава пъстроцветни найлонови торбички засядат в клоните на дърветата и създават предпразнично настроение. Сигурно дори и Христо Явашев не би се сетил за подобно оригинално решение... Но такива са студентите - с развито въображение и нестандартен подход. Те са измислили даже как да се чувствате у дома си в Студентското градче – когато крачите по улиците, Вие стъпвате по мек килим от флаери, допринасящ за уютната обстановка.

Разбира се, не може да пропуснете и разнообразната фауна в кампуса- кучетата са в изобилие, вървят в комплект и с малки сладки яйца на кучешка тения, бълхи и други екстри. Ако кучето е приятел на човека, то в Студентски град ще намерите много нови приятели. Възможно е те до такава степен да се привържат към Вас, че да Ви преследват масово, само и само да имат контакт с Вас. Освен това, не бива да се смущавате, че често тяхното свърталище е около детските ясли срещу „Баба Яга” - това е част от възпитателния план – децата от малки трябва да се учат да обичат животинките. Като стана дума за животинки, пригответе се в случай че отседнете в двойна/тройна стая в общежитие, да имате по-голяма компания съквартиранти от очакваното - винаги има място за няколко весели хлебарки.

Интересна особеност на кампуса е, че цялото му устройство се стреми да НЕ натоварва интелектуално студентите. Ето защо няма да намерите книжарница, където се продават КНИГИ (има само такива за канцеларски материали), нито пък нормална библиотека или читалня. Безсмислено е да ги търсите.

След като сте поогледали обстановката навън и сте оставили багажа си в общежитието, вероятно ще усетите глад. Тогава е момента да предприемете предизвикателството на живота си и да се запътите към „Манджа Стрийт”. Имайте предвид, че се захващате с екстремно изживяване с неизвестен край, тъй като ще проверявате максималния капацитет на поносимост на стомаха си. Ако все пак издържите (Браво!), значи е дошъл ред за тест на черния Ви дроб. Не бива да го пренебрегвате... За тази цел идете на запой в дискотека. Къде? Няма особено значение – почти навсякъде е еднакво. Сърцата на академичната младеж туптят в ритъма на едни и същи родни песни, гърлата обръщат едни и същи количества водка/уиски, на дансинга се кършат едни и същи нагиздени девойчета, и изненадващо – пред погледите на едни и същи важни батковци с ланци... Името на заведението е просто за разнообразие.

Е, хареса ли Ви? Искате да поостанете малко? Да, нали – например 5 години? Идеално се получава, тъкмо между другото ще получите и бонус – сертификат за редовни туристи... така де, диплома за висше.

P.S. Далеч съм от мисълта, че всички студенти са еднакви. Този текст се посвещава на тези от тях, които следват мотото: „Не съм оттук и съм за малко”.

С любезното съдействие на отвратителните условия за учене и живот в Студентски град.

Лина

Урок как нещата се случват (шествието на НСА от 14 април 2011)

Близо 2000 студенти от НСА излязоха на шествие до Министерството на правосъдието и Висшия съдебен съвет. Повод е арестът на председателя на Административния съд в Бургас Атанас Вълков, който бе заловен при опит да се препродадат 12 дка от територията на учебния комплекс край Равда, придобити чрез фалшифицирани документи. Възползвайки се от служебното си положение, висшият магистрат е подписвал решения в ущърб на НСА.

Какво по-добро доказателство, че срещу Академията се води една мръсна война по всички фронтове, само и само да облажи някой от базата? Реститути, местна власт, съдебни органи - като хиени са се нахвърлили върту студенти и преподаватели, пращат им и полиция да ги бие. Ако сега не бъдат притиснати институциите, след 12 години чакане за справедливост, то кога?

Решавам да избягам от работа и да ида на протеста – голяма работа, че някакъв си шеф ще се кара, ще плаши с уволнение – майната му. Срещу тези момчета и момичета бяха хвърлени багери, флексове, удряха ги с палки, но не се отказват, предпочитам да съм сред тях, отколкото после от вкъщи да се правя на солидарен.

Още отдалеч ги чувам – „Искаме си базата”, „НСА, НСА”, „Кой сега е номер 1, НСА е номер 1”, не се виждат още, но звучат като препълнен стадион. Когато пристигам, не са десетки хиляди, но наистина са номер 1. Обкръжили са сградата на ВСС със знамена и транспаранти. Подкрепени са и от колеги от НБУ, УНСС, ХТМУ, Лесотехническият. Усеща се настроение и боен дух у протестиращите, въпреки че чувам и нотки на песимизъм от някои. Но явно щом и песимистите са тук, има надежда. Предпочели са, все пак, да са заедно със своите колеги и приятели, да се подкрепят, да се борят до последно. Така със сигурност има по-голяма вероятност да победиш, отколкото изобщо да не започнеш битката. Спортният дух или чувството за справедливост – не знам кое ги държи така силни тези млади хора, но в този момент самият аз се чувствам силен като като за 2000.

В един момент излиза ректорът на НСА – Лъчезар Димитров. Посрещнат е от множеството сякаш всеки момент ще вдигне купата на Световното първенство по футбол. И как не – това е човекът, който винаги е на първата линия и застава срещу багерите и палките. Такъв трябва да е един ректор – човек, който дава личен пример и когото усещаш като приятел и боен другар, част от отбора, а не някой, който ще те предаде или ще ти каже „В България това са условията – ако не ви харесва – емигрирайте”.

Разказва какво са го уверили компетентните лица и дава да се разбере, че борбата ще продължи. Убеден съм, че така и ще бъде. На този ден присъствах на един истински житейски урок, много по-ценен от милиони редове теоретизиране, „дебат” и виртуална „съпротива”. Урок как нещата се случват.

Пак ще съм там

Студентски окупации на банките в Британия

В края на февруари 2011 студенти шурмуваха едновременно 40 банки в Британия. Те бяха окупирани в знак на протест срещу социалните оръжвания и бяха превърнати в различни видове приемни центрове – болници, класни стаи, бюра по труда, приюти за бездомни, перални и др. – все институции, които са пострадали от антикризисните мерки на държавата. Студентите, организирали тази акция, са поискали антикризисните мерки да не засягат социалните сфери, а едрия бизнес, банките и най-богатите граждани на Острова.

Протести за безплатно образование в Русия

На 20 март 2011 студенти, учители, родители и ученици организираха протести за безплатно образование в Москва, Санкт Петербург и Екатеринбург. Акциите бяха проведени като част от международната инициатива „Пролет на Съпротивата“. Участниците носеха плакати „Бъдете реалисти – изисквайте безплатно и качествено образование“, „Образование вместо дресиране“, „Цялата власт – на студентските съвети“, „Университетът не е пазар, образованието не е стока“, „Не на платеното образование“, „Студентите са готови за борба – нашият свят не е за продан“, „По-малко банки, повече книги“, „Да излезем на улицата, за да си върнем университетите“ и др.

Как протече дискусиата за „Шоковата доктрина“

Новата дискусия с прожекция, организирана този път съвместно с колеги от специалност „Културология“, предизвика огромен интерес. 23 аудитория на СУ събра около 70 желаещи да гледат филма по нашумялата напоследък книга на канадската авторка „Шоковата доктрина“. Темата, засягаща съвременното икономическо и политическо развитие на по-голямата част от света, се оказа подходяща за „бистрене“. Дискусиата пък беше макар и не изчерпателна, изключително интересна. Почти всички присъстващи взеха участие в нея, допълвайки съмишлениците и спорейки с опонентите си. Основният акцент, който бяхме поставили – има ли шокова доктрина в българското образование, беше разгледан и почти единодушният отговор на така зададения въпрос беше утвърдителен. Приведох се данни от някои доклади за реформи, категорично посочващи и целта - приватизация на образованието (скоро очаквайте материал за въпросните документи). По-важна за присъстващите беше темата за повсеместното налагане на неолиберализма. Това води до унифицирането на икономиките на всички страни, от което обаче малцина печелят. Засегнат беше въпроса за т.нар. „свободен пазар“, който се налага без изключение с насилие. Най-важният засегнат въпрос беше този за алтернативата, но еднозначен отговор нямаше. Дискусиата постави повече въпроси, отколкото отговори.

Огромният за нас успех на тази дискусия ни кара да продължим и за в бъдеще с такива инициативи.

На дискусиата беше представен последният, мартенски брой на студентско-ученическия ни бюлетин. Присъстващите имаха възможност да подпомогнат парично изданието с доброволни вноски. Масово студенти и преподаватели се отзоваха и благодарение на техните дарения издаването на следващия брой е гарантирано! Събраната сума от 36.50 лв за някои може да изглежда скромна, но за нас е цяло съкровище – огромна сърцатост.

Благодарим на всички, че се включихте в издаването на бюлетина!

Касиерът

Просия по време на лекция

Една сутрин реших да отида на лекцията на моя приятелка. Беше ми криво, защото станах в 9, а можех да спя поне до 12. Но ето как лошото ми настроение се преобърна в ярост.

Мина половината от лекцията и ни пуснаха в 10-минутна почивка, през която в голямата аула влезе една жена. Едва се движеше с помощта на две патерици по рампата към залата. Беше странно, защото си личеше, че не е преподавател.

Изчака да влязат още малко студенти в залата и започна с думите: „Скъпи студенти, аз съм майка на ваша колежка, която има проблем с очите и се нуждае от 5 ампули по 150 лева, което са много пари и не мога да си го позволя... Помогнете ми, дайте каквото можете, за да спася детето си...”

Това бяха думи, изречени със сълзи на очи, които предизвикваха смут в погледа на всеки един студент в залата. В този момент нямаше разграничения между бедни и богати, добре облечени и не дотам добре облечени, изрусени или не - повечето пуснаха в торбичката по нещо.

Погледнах плачещата жена, която просеше за пари в един от най-добре платените университети в България, но усетих, че този смут, който владееше съзнанието ми, се превръща в гняв.

Не знам към кого точно бе отправен – към жената, която просеше по този начин, или към всеки един, който не си е свършил добре работата, че да не се стига до такива ситуации. Като просия в университета.

Гадно ми стана – не защото тези събрани пари може и да не отидат за болното дете на жената, а за самата нея. А защото се замислих какво ли ѝ е коствало да се качи по стълбите с две патерици и да се изправи пред зала с около 200 човека, за да проси пари.

Каква ли воля трябва да имаш – или по-скоро до какво отчаяние трябва да си стигнал – че да го направиш. Всеки си има достойнство и то не се пренебрегва така лесно.

Не само видях болката, срама, унижението и мизерията в очите ѝ, а ги преживях. Жалка е историята, тя ме накара да се замисля как, кой и защо е виновен за това положение. Замислих се дали има смисъл да уча, дали някой ден няма аз да съм жената с пликчето в ръка и да обикалям и излагам себе си на нечовешко унижение.

Съпричастни или не... това е истина. Жалко, но уви.

P.S. И знаете ли, не дадох пари на жената, а трябваше. Все щяха да са ѝ от полза, а джобът ми нямаше да олекне толкова с един-два-три лева. Сега ме е яд, но бях ядосана на себе си, на управниците ни – безделници и на всички около мен. Бях ядосана на живота... и все още не му се е разминало.

Милена Велева

„Бъди прав или човек, който се изправя” – Марк Аврелий

Да бъдеш прав или да имаш сили и смелост да се изправиш? Кое ли е по-ценно? Възможно ли е, всъщност, човек да се задържи прав завинаги? Без да падне поне веднъж? Все въпроси, заслужаващи определено време и внимание...

Човек може да бъде прав по няколко начина – изразявайки обосновани целенасочени мисли и разсъждения и надделявайки в някакъв спор или неподдавайки се на изненадващите удари на коварната съдба. Ако не умее да приема фактите, да пада, а след това да събере енергия да се изправи и да започне отначало, обаче, железният му, непоклатим характер ще изгуби смисъла си. Би било доста жалко...

Пълното и точно разтълкуване на думите на Марк Аврелий в нашата родина не е лека задача. Като начало, нека се огледаме и за пореден път се убедим, че българинът по природа е „всезнаещ“, „всевиждащ“, „всеможещ“ и „всеразбиращ“ (няма по-добър футболен теоретик от бай Ицо, комшията от долния етаж, да ви споделя). За интелектуален спор с тях е лудост дори да се помисли. Изобщо среднестатистическият ни съвременен сънародник е богоподобен... да не кажа направо и бог. След като сам се определя като такъв и си се кланя, аз лично, стигам до един любопитен извод. Изживявайки се като „идеален пример за подражание“, той би трябвало да притежава характеристики като несломимост, непоклатимост, невероятна съобразителност и какво ли още не. Дотук добре. Но нещо ме притеснява в цялата тази картинка. Не мога да разбера, защо все не успявам да открия тези качества у „железните човеци“, които ме заобикалят. И колкото повече се замислям, толкова повече се плаша. Бавно осъзнавам, че тези хора са „железни“ не в смисъла на издръжливи и непоколебими. Те просто са затворени за останалите в една крехка желязна студена обвивка. Скрили са се вътре и се заблуждават, че свирепият и ненаситен живот ще ги подмине ей така. Въобразяват си, че имат илюзорната сигурност и си говорят небавалици. А съдбата не прощава – и стигне ли се до сблъсък с този факт, въпросните „богове“ бързичко се свиват, и в бесния си животински страх, се хвърлят едни срещу други, следвайки законите на джунглата. Това, за мен, са днешните „винаги прави“, „винаги готови“ хора. Роби на собственото си безсмислено, безцелно „живуркане“. Всички познаваме такива „нахъсани“ псевдо-активисти.

Естествено, всяко правило си има и изключения. Но за мое голямо съжаление (че и огорчение в случая) са адски малко на фона на останалите. На помощ в такива моменти винаги идва литературата. Наистина е хубаво да усетиш присъствието на истински човек (подчертавам истински), макар и да не е част от, така наречения, „реален живот“, а просто един литературен образ. Но като не познаваме достатъчно живи хора, готови да отстояват правата си и правата на близките си, да се борят, да се развиват без да съсипват околните, героите от книгите са единственият ни избор. Защото те не са „лош човешки мат’рял“. Та нали са създадени с цел да ни опътят в живота? Да, ама като няма кой да чете... и как ще има, то четенето явно е „**НЕРЕНТАБИЛНО**“ ако трябва да цитирам изказване на един „много голям“ наш финансист относно образованието. Така е, щом нещо не прави пари, е ненужно на съвременното ни общество. Да, господин министър! Да... ама НЕ!!!

Търся си аз онези хора, които въпреки несправедливостите, трудностите, мизерията, продължават с всички сили да се борят, да мечтаят. И това ни отнеха! И мечтите! Но за къде сме без тях, хора? Обезличихме се до непонятност. Къде са днес пролетариите на Смирненски, които въпреки оковите, гладът и дебнешката отвсякъде смърт, продължават да живеят именно чрез мечтите си? Това са истинските хора - смачкани, притиснати, но достатъчно силни, за да се изправят. За разлика от вечно правите, от „златния бог“. Въпреки безкрайните усилия на този „властелин“ да ги положи на олтара си, те няма да се поддадат. Надеждата дава сили на обезкриления

прикован Прометей да продължава да живее... и то пълноценно. Няма смисъл от празни мечти, ми беше казал някой. Били утопии. Така ли? Я помислете пак...

А ще дойде таз огнена пролет
с ореол от рубин и звезди;
тя ще дойде сред черни беди –
милиони за нея се молят!
И ще гръмне навред по земята:
„Пролетарии от всички страни,
пролетта и за нас прозвъни
огнекрилия зов на борбата!”

Крайно време е да разберем, че сами чертаем маршрута си по картата на живота. Сами си избираме дали ще се скатаваме до края в миша дупка или, като малкия човек на Христо Смирненски, ще се борим. Сами решаваме дали просто ще се самоизтъкваме непрестанно, тласкани от собствения ни комплекс за ПЪЛНОценност, или ще мечтаем. Ще говорим. Ще побеждаваме. И най-важното от всичко – какво ще правим ако се спънем? Ще чакаме Неволята да ни подаде ръка или ще стиснем зъби и ще започнем отначало. Изправяйки се. Показвайки на живота, че сме готови да постигнем това, за което мечтаем!

Аз, твой брат